

KALP, GÜNAHLARLA NASIL PASLANIR?

Bismillâhirrahmânirrahîm.

El-Hamdü lillâhi Rabbi'l-âlemîn. Ve's-salâtu ve's-selâmu alâ seyyidînâ Muhammedin ve âlihî ve sahbihî ve men tebi'ahû bi-ihsânin ecmâin.

Emmâ ba'dü fe-kale Rasûlullahi sallallahu teâlâ aleyhi ve âlihî ve sahbihî ve men tebi'ahû bi-ihsânin ecmâin.

إِنَّ لِكُلِّ شَيْءٍ صَدَاءً وَجِلَاءً
وَإِنَّ جِلَاءَ الْقُلُوبِ الْإِسْتِغْفَارُ

İnne li-küllü şey'in sîdâen/sadâen ve cilâen ve inne cilâe'l-kulûbi'l-istiğfâru.

Bu hadîs-i şerîf'te Peygamber sallallahu aleyhi vesellem efendimiz buyuruyor ki;

İnne li-küllü şey'in sîdâen/sadâen. Okunacak diye yazmış, içerde de *sîdâen* diye harekelemiştir.

Demek ki ikisi de olabiliyor veyahut birisinde bir harekelemede bir şey var. Her şeyin paslanması ve cilası olur. Paslanan şeyi de cilalamak lazım gelir. Her şeyin paslanması olur. Cilası olur. Demir paslanır. O pasını sökücü

vardır. Kor pas paslanmasını diye yağlanması vardır. Eskiden aynalar paslanırdı. Paslanınca efendim cilalaması yapılırdı. Zaman zaman arabaların boya bozuluyor, pasta diyorlar, cilalaması oluyor. Zaman zaman ayakkabılar boya bozuluyor, boya yapılıyor. Her şeyin böyle bir paslanması, renginin, sathının bozulması oluyor. Bir de onun cilalanması, tazelenmesi oluyor. Çevremizdeki eşyalarda kullandığımız eşyalarda hep bu gördüğümüz bir hadise.

Misafir odasındaki efendim dolaptaki gümüşler paslanır, onları cilalarlar filan. Özel gümüş cilalayıcıları filan vardır, hanımlar. Harem-i şerîfte efendim harem-i şerîfte madenî kısımları hizmetliler gidiyorlar, efendim sile sile sile efendim şey yapıyorlar, parlatıyorlar, her şeyin cilası, pası, cilası var. Tamam.

Ve cilâen ve inne cilâe'l-kulûbi.

Gönüllerin cilası da, gönüllerde paslanır, insanın gönlü paslanır. Gönüllerin pasının da cilalanması.

E'l-istiğfâru. Ya Rabbi! Beni afv u mağfirret eyle diye tevbe ve istiğfar eylemektir. Gö-

nül insanın iç alemidir. İnsanın bu iç alemi çeşitli duygularla dolar. Duygular çarpışır, insanın gönlü kararır, insanın gönlü kırılır, insanın gönlü efendim taşlaşır, insanın gönlü bazen aydınlık aydın olur, nurlanır, pırıl pırıl olur, efendim gönlü tertemiz pırıl pırıl olduğu zaman Allahu Teâlâ hazretleri kulun gönlüne tecelli eyler. Evliyâullahın gönlüne tecelli eder.

Gönlün kiri, paslanması nedir?

Günahlardır. Günah işledikçe insanın gönlünde kararma olur. Her günah bir köşesini, bir noktasını karartır insanın iç aleminin, zarar verir içinde bir zarar verir. Tekrarlandıkça günahlar çok yapıldıkça, kara noktalar çoğala çoğala çoğala çoğala insanın gönlü efendim pislenir, kararır, daha da efendim ilerler, her tarafı simsiyah olur, katran gibi olur, zift gibi olur, kapkara olur, taş gibi olur, hiç zerre kadar hayır kalmaz.

Çare?

Çare tevbedir, istiğfardır, Cenâb-ı Hakk'a dönmektir. Affet beni Allah'ım ben hata işledim yapmamam lazımdı, bilemedim, tutamadım kendimi, nefsimi mağlup oldum, inşallah bundan sonra mağlup olmamak istiyorum, sağlam durmak istiyorum, şeytan beni bu seferde

kandırdı, bundan sonra kanmayacağım vesaire, pişmanlık duydu mu, daha sözü söylemeden Allah günahı affeder. Tevbe istiğfar ettiği zaman da;

Lâ sağîrate ma'a'l-ısrâri ve lâ kebîrate ma'a'l-istiğfâri.

Efendim insan istiğfar eyledi mi büyük günahlarını bile Allah siler. Büyük günahları bile siler. Avf u mağfiret eder. Onun için istiğfar edip dururken büyük günah kalmaz.

Lâ kebîrate, hiçbir büyük günah kalmaz.

Ma'a'l-istiğfâri. Tevbe ederek. Ama sözün birde baş tarafı var.

Lâ sağîrate ma'a'l-ısrâri. İsrar ediliyorsa küçük günahlarda büyük olur, küçük günah diye bir şey yoktur, ısrar ettin mi. İsrar olduğu zaman ısrar ettiğin küçük gûnahtan dolayı Allah büyük ceza verir, büyük günah gibi. Çünkü devamlı yapıyor, hiç uslanmıyor, basit, önemli değil, küçük. Küçük ama ısrar var, aynı günahı yapmaya devam ediyor.

Onun için zaten büyüklerden bir tanesi ne demiş?

Yani günahın tabi büyük olanları var, adam öldürmekte, insanın bilmem tesbihini ihmal etmesi aynı değil, tabi derece bakımından

farklar var da. Bazısı da edebinden demiş ki, günahın küçüğü mü olur?

Küçük günah mı olur?

Günah Allah'a isyan olduğuna göre yani hepsi büyüktür. Öyle demişler yani utançlarından edeplerinden günahın küçüğünü bile büyük görmüşler, olmaz öyle şey hepsi büyük günahdır hiçbirisini yapmamaya çalışmak lazım. Israr etti mi o zaman berbat oluyor. Tevbe etti mi o zaman siliniyor. İstiğfar eyledi mi, affet beni Allah'ım. *Estağfîrullah el'azîm* dediği zaman affı mağfiret oluyor.

Allah bizi evvela haramlara, günahlara bulaşmaktan, onları işlemekten korusun bir.

İkincisi yapmış olduğumuz bilerek bilmeyerek, şu ana kadar sorumlu olduğumuz buluğa erdiğimiz zamandan şu yaşadığımız ana gelinceye kadar, bilerek bilmeyerek bir hatamız olduysa, bildiklerimizi biliyoruz, bazen de bilmeden insan hatalı olur. Allah biliyor, görüyor, sevmez, ama kul farkında değildir, yapar durur, farkında olmadan, gayri şuuri olarak yapar durur. Bilerek bilmeyerek, benim hangi azamdan sorumlu olduğum zamandan şu ana kadar hangi günah sadır olduysa, vaki olduysa, ben onların hepsine pişman oldum Ya Rabbi!

Nadim oldum Ya Rabbi. Bir daha işleme-
meye niyetlendim, azmettim, azmimi kuvvet-
lendirdim, kesin kararlıyım, bir daha işleme-
yeceğim, senin yardımınla inşaallah Ya Rabbi!
diye tevbe ederse, öyle yapıyoruz zaten,
tevbe ettiğimiz zaman. Allah tevbeleri kabul
edici dir.

وَقَالَ رَبُّكُمْ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ

Ve kâle rabbükümü'd-'ûnî estecib leküm.

(40/Mü'min 60.)

Buyurmuştur ki;

Bana dua eyleyin. Ben sizin duanızı kabul
eylerim.

Ve buyurmuştur ki;

لَا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ

*Lâ taknetû min rahmetillâhi. (39/Zümer
53.)*

Allah'ın lütfundan rahmetinden ümidinizi
kesmeyin. Sana da lütfeder, sana da rahme-
der. Af yok artık, ben çok kötüyüm, beni af-
fetmez diye ümit kesmek olmaz, ümit kesmek
yasaktır,

Lâ taknetû. Ümit kesmeyin, ümitsizliğe düşmeyin, karamsar olmayın, ümitli olun. Allah affeder. Evet onun için hocalarımız Allah razı olsun, bu kitapları okuyan, bu hadîsleri bilen âlim hocalarımız bize, günde en aşağı yüz defa *Estağfirullah* deyin diye tavsiye buyurmuştur.

Birçok hadîs-i şerîf'lerde de burada geçti okuduk. Onun için dilimizden tevbe ve istiğfar eksik olmamalı. Şuurumuzda uyanık olmalı daima.

Biliyorsunuz bizim tarikatımız Nakşi tarikatımızda efendim esas nedir?

Hûş der dem. Farsça bir kelime bu ne demek?

Her nefeste şuurlu olmak, hiçbir nefesi gafil alıp vermemek. Farkına varmadım, farkında değilim, hay Allah, öyle mi yapmışım tuh, öyle mi yemişim ya filan, gafil. Öyle olmayacak.

Her nefeste, her nefes alış verişte aklı başında, şuurlu, ne yaptığını biliyor, yaptığı işi takip ediyor, şeytan bana bir vesvese verebilir, beni aldatabilir, nefsim beni efendim aldatabilir, uyanık. Aman bu fani dünyaya kapıl-

mayayım, aman yanlış bir iş yapmayayım, uyanık. Çünkü insanı, şeytan çok usta bir mahluk olduğundan, çok çeşitli yollardan aldatır. Âlimi de aldatır, cahili de aldatır, âbidi de atlatır, zâhidi de aldatır.

Eski devirlerde anlatılıyor. Kur'an-ı Kerîm'de de var, bunların maceraları. Dağda, mağarada efendim ibadet ederken, bir gün bir şehre iniyor, tabi herhalde alışveriş için , yiyecek içecek, zaruri malzemeyi almak için iniyor. Bir içki içiyor, içkiden bir şuurunu kayboluyor, yani dikkati yanlış iş yapmayayım diye düşüncesi, efendim sarhoş oluyor, sarhoş olunca şunu yapıyor bunu yapıyor, şunu yapıyor bunu yapıyor, günah üzere ölüyor, çok feci bir şekilde ölüyor. Allah etmesin. Öyle rahip olup da, âbid olup da, zâhid olup da sonradan bir şeytana uyup da, bütün yaptıklarını berbat edenler var. Onun için ibadete güvenmeye de gelmez.

Tamam ibadet iyidir, sevaptır, amma bitti mi imtihan, bitti mi ki güveniyorsun, son nefesini verdin de, imanla ahirete göçtün de, tamam oldu mu imtihan?

Hayır. Bundan sonra bir olayla karşılaşsın, tepenin taşı bir atar, bir yanlışlık yaparsın,

efendim elinden bir yanlış iş çıkar filan. Allah saklasın.

Onun için devamlı uyanık olmak lazım. Devamlı mütevazi olmak lazım. Allah'a sığınmak lazım. Tevbe ve istiğfar etmek lazım.

a. Her Günaha Tevbe Var

إِنَّ لِكُلِّ شَيْءٍ تَوْبَةً إِلَّا صَاحِبَ سُوءِ الْخُلُقِ فَإِنَّهُ
لَا يَتُوبُ مِنْ ذَنْبٍ إِلَّا وَقَعَ فِي شَرٍّ مِنْهُ

Inne li-küllü şey'in tevbeten illâ sâhibe sûi'l-huluki fe-innehû lâ yetûbü min zenbin illâ vaka'a fî şerrin minhü.

Hazreti Âişe-i Sıddîka validemizden Hatîb el-Bağdâdî rivayet eylemiş ki;

Her günahattan, her şeyden dönüş tevbe vardır. Dönülebilir. Adam kumarı bırakır, içkiyi bırakır, yanlış yolu bırakır, gafleti bırakır, hatta yol kesiciliği eşkiyalığı hırsızlığı bırakır, hatta sonunda öyle güzel şeyler yapar ki evliyâ olur. Tarihte misalleri var. Kur'an'da, hadîste misalleri var. Olabilir böyle şeyler. Her şeyden tevbe vardır, dönüş vardır. Amma herkes tevbe edebilir. Amma. Ancak. *Sâhibe sûi'l-huluki*. Huyu kötü olanın, huyu kötü olanın dönüşü olmaz.

Feinnehu. Çünkü o.

Lâ yetûbü min zenbin. Bir günahdan tevbe eder etmez, kötü huyundan dolayı, ondan daha kötü olan.

İllâ vaka'a fî şerrin minhü. Ondan daha kötü olan bir hataya düşer. Başka bir kötülüğü yapar, efendim gene günaha girer. Huy kötü oldu mu, kötü huy günah kaynağıdır. O kaynak kurumadığı için, kötü huyundan dolayı, alışmış kudurmuştan beterdir. Efendim yapiverir gene, tevbe eder, gene yapar, tevbe eder gene efendim daha beterine düşer.

Onun için bu kötü huyları edinmemek lazım. Edinilmişse çok şiddetli mücadele ederek bunları atmak lazım. Edinilmemesi babalara, annelere mürebbilere efendim mürşitlere, şeyhlere ait bir şey. Yani kötü huyları benimsemeden, kötü huylara alışmadan, annesi, babası, mürebbisi çocuğu iyi huylu yetiştirecek. Merhametli yetiştirecek. Güleç yüzlü yetiştirecek.

Bizim çocuklar buraya geliyor. Bazısı devamlı mütebessüm, yüzünü gördün mü senin de güleceğin geliyor. Alalım Enes'in, Ahmed'ini mesela. Mütebessim daima, alalım şe-

yin efendim mesela Hâbil'in kızları. Ben oturuyorum gülüyor, geliyor bir el öpüyor, ondan sonra biraz dolaşüyor geziyor, biraz dolaşılıyor geziyor ondan sonra yanıma geliyor, bir daha eli öpüyor, beni de güldürüyor, kendisinde gülüyor, beni de güldürüyor, tatlı. Güzel oldu mu huylar küçükten, öyle gider iyi. Ağaç düz ekildi mi düz gider, yamuk yamukluk yok. Amma çocukta sorun var, problem var, ha bu şimdiden böyle yapıyor, büyüyünce bu delikanlı oldu mu beni bile dinlemez, efendim asar keser, vurup kırar, aman bunun bu huyunun peşine düşeyim, bundan bunu vazgeçireyim.

Nasıl vazgeçireceksin?

Görmüyor musun televizyonda, ayıcıklar, bebecikler, oyuncaklar moyuncaklar, çocukları böyle sevdirep hoşlandırıp, nasıl bağıyorlar?

Televizyonun başına nasıl geçiyor çocuk?

O çizgi filmleri nasıl takip ediyor?

Nasıl o efendim videoları böyle hemen topluyorlar?

Bakıyorsun çocukların sesi soluğu kesildi. Bunlar ya on beş yirmi tane çocuktuk bunlar vızır vızır cıvıl cıvıl efendim gürültü patırtı yapıyorlardı ne oldu bunlara?

Bakıyorsun televizyonun başına geçmiş, hepsi bir hoşlarına giden bir şeyi canla başla takip ediyorlar. Ve o sevdirecek orada bir şeyler öğretiyor çocuklara.

Nasıl selam verilir?

Nasıl teşekkür edilir?

Nasıl yemek yenir?

Nasıl arkadaşlık yapılır?

Nasıl kavga etmemek lazım?

Nasıl korkmamak lazım?

Nasıl yılmamak lazım?

Nasıl çalışmak lazım?

Televizyonda terbiyeciler, o filmleri çevirenler düşünüyor ve onları seyrettirip çocuğa onları benimsetiyor. Böyle böyle olur bu işler, yani kolay olmaz, zordur huyları yerleştirmek.

İyi huyları öğretmek lazım. Kötü huyları da söndürmek lazım. Kökünü kesmek lazım. Dağlamak lazım. Aksi takdirde o kötü huylar büyüdü mü, kötü huyundan dolayı, bir günah işledi, söylersin bak, günah işledin, yanlış oldu, bundan tevbe et. Tamam. Hakikaten fena oldu der. Ama senin yanından kalkar kalkmaz gider gene öbür tarafta aynı kötü işi yapar.

Neden?

Şeyi var, kötülüğü içine yerleştirdi, kaynak duramadı, gene gene onunda canını yaktı. Evvelkisinin canını yakmıştı, bununda canını yaktı, onu dövmüştü, ötekisini de dövdü, berikisini de dövdü. Onun için kötü huydan kurtulmak lazım. Bu nasıl olur? Küçükten olur. Büyüyünce nasıl olur? Hatasını anlarsa, zor olmakla beraber, efendim tasavvufi terbiye ile olur, riyazetle olur. Alırsın terbiyeye müridi, oruç tutturursun, efendim ibadet ettirirsin, zikir yaptırırsın, halvete sokarsın düzelir.

b. Nefsin Temizliği

Peygamber Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem buyurmuş ki;

إِنَّ لِكُلِّ شَيْءٍ بَابًا وَبَابُ الْعِبَادَةِ الصِّيَامُ هَذَا
عَنْ ضَمْرَةَ بْنِ حَبِيبٍ مُرْسَلًا

Inne li-küllü şey'in bâben.

Her şeyin bir kapısı vardır, bir yerinden girilen, bir yeri vardır, açılan bir kapağı vardır, her şeyin efendim.

Ve bâbü'l-'ibâdeti. İbadetin kapısı da. *Es-sıyâmü.* Oruçtur. Oruç tutturur şeyh efendi, efendim itikâfa girer. İtikâfta hakikaten Allah Allah, ramazanda ne kadar güzeldim ya, ne

iyiydim, işte on gün ibadet, kırk gün ibadet. Hatta her zaman söylüyorum. Eşrefoğlu Rûmî hazretlerinin şeyhi, kırk gün halvete sokmuş, ibadet ibadet ibadet, tefekkür tefekkür tefekkür, zikir filan derken, kırk gün kolay geçmez. Bitmiş, şeyhin karşısına çıkmış, pek güzel olmuşsun evladım, çok âlâ, maşallah çok iyi, hadi bir daha gir, hop kırk gün daha sokmuş halvete, seksen gün, ibadet ibadet ibadet, üç aya yakın, üç aydan on gün eksik. Ondan sonra bir daha gelmiş şeyhinin huzuruna. Pek güzel olmuşsun evladım, iyi, maşallah ibadet fayda etmiş, kalbin nurlanmış, aklın yerine gelmiş filan hadi bir daha. Kırk gün daha. Üç tane kırk yüz yirmi gün eder, dört ay eder, dört ay bir senenin büyük bir kısmıdır, kolay geçmez, böyle manzaralı bağlık bahçelik yerde değil. Hücrede, hücre mahkumu değil bu terbiye için oraya girmiş, ondan sonra Eşrefoğlu Rûmî, öyle güzel öyle güzel bir zât olmuş ki, eserlerinden görünüyor. Okuyorsun ısınıyor kalbin. Çok güzel. Şiirlerini okuyorsun, ilahilerini okuyorsun hayran kalıyorsun. Çok güzel. Her şeyi güzel tesiri. Hatta *Kâdiriyye* tarikatının Eşrefiyye şubesi oluşmuş, onun terbiye yolu. Kâdirilik

içinde belli bir yol olmuş. Eseri, *Müzekki'n-Nüfûs*. Okunması gereken bir eser.

Müzekki'n-Nüfûs ne demek?

Nefisleri temizleme kitabı. Nefisler kötü huylardan nasıl temizlenecek?

Çok güzel. Allahu Teâlâ hazretleri şu zalim kötü huylara alışmış, efendim tembel, kusurlu nefislerimizi düzeltmeyi bize de efendim nasip eylesin. Güzel huylu, tatlı dilli, efendim mümini kâmil, Allah'ın sevgili kulları olmaya cümlemizi muvaffak eylesin. Cümlemizi cennetle cemaliyle efendim taltif eylesin. Habibi edibine komşu eylesin. Rıdvân-ı ekberine vasıl eylesin.

El Fâtiha.

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

[Bütün GURBET SOHBETLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

